

ВІДГУК офіційного рецензента
доктора медичних наук доцента **Вітюк Алли Дмитрівни**
на дисертаційну роботу **Шаганова Павла Федоровича**
«Профілактика, діагностика та тактика лікування тазових
перитонеальних спайок у жінок репродуктивного віку»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства та гінекології № 1 Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Романенко Тамара Григорівна.

Чисельні дослідження із сучасних літературних джерел показали, що відповідна реакція очеревини на різні подразники складає основу патологічного процесу, що веде до утворення злук, а наявність запальної реакції на очеревині супроводжується глибокими проліферативними змінами, закріплення яких підсилює глибину уражень, розвиток патології, хронізацію та порушення життєво важливих органів, що призводить до розвитку злукової хвороби. Це свідчить про необхідність подальшого вивчення патогенетичних механізмів утворення перитонеальних злук, удосконалення комплексу заходів профілактики щодо їх виникнення, що сприятиме відновленню репродуктивної функції.

Автор провів клініко-статистичний аналіз стану здоров'я жінок репродуктивного віку зі злуковим процесом органів малого тазу, який показав наявність в 14,9% випадків той чи інший вид алергії ($p < 0,05$); частота аутоімунних захворювань в 3,5 рази (10,7% проти 3,1% відповідно; оперативні втручання в анамнезі мали місце в 6 разів більше (53,5% проти 9,2%, ($p < 0,05$); в 21,0% випадків спостерігалися повторні операції; безпліддя було в 4 рази частіше (55,6% проти 13,9%, $p < 0,05$); підтвердженням ролі трубно-перитонеального фактору у розвитку безпліддя серед цих пацієнток, є той факт, що у двох третинах випадків воно було вторинне (64,4% проти 22,2% відповідно, $p < 0,05$); середня кількість абортів склала ($1,95 \pm 0,12$ проти $0,68 \pm 0,07$), $p < 0,05$; у 15 пацієнток (8,1%) були позаматкові вагітності зареєстрована ($p < 0,05$).

При проведенні патоморфологічного дослідження злук у жінок репродуктивного віку з трубно-перитонеальним безпліддям, дисертантом було виявлено наявність відмінності в їх структурі в залежності від етіологічного фактора (оперативне втручання або запальний процес), а також ознаки запального процесу, незважаючи на відсутність його клінічних ознак, у жінок без оперативних втручань в анамнезі. Необхідно враховувати наявність або відсутність хронічного запального процесу при розробці підходів вторинної

профілактики утворення спайок у жінок з трубно-перитонеальним безпліддям на етапі післяопераційної реабілітації та лікування безпліддя.

Особливості патогенезу формування злукового процесу у жінок репродуктивного віку шляхом вивчення метаболізму сполучної тканини, загальної антиоксидантної спроможності та показників коагулограм продемонстрували, що вивчення біохімічних показників сироватки крові в динаміці післяопераційного періоду виявило підвищення рівнів фібриногену, ПДФ та загальної антиоксидантної спроможності плазми як реакція на оперативний стресс.

Розроблений та впроваджений патогенетичний комплекс профілактично-лікувальних заходів рецидиву спайкового процесу у малому тазі у жінок репродуктивного віку з трубно-перитонеальним безпліддям довів свою клінічну ефективність: настання вагітності склало у основній групі 66,1% випадків проти 36,8% випадків, $p < 0,05$; дозволяє у 2,4 рази підвищити частоту настання вагітності у перші 6 місяців післяопераційного періоду у разі 1-2 стадії поширеності спайкового процесу.

Дисертаційна робота виконана на належному методологічному рівні. Основні положення роботи, сформульовані автором дисертації, викладено на підставі аналізу сучасних літературних джерел та результатів власних досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна. Дисертація написана українською літературною мовою, грамотно, логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

За темою дисертації опубліковано 6 наукових робіт, всі статті в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 2 – включені до міжнародної наукометричної бази Scopus.

Зауважень принципового характеру немає. Серед несуттєвих недоліків можна виділити наступні:

- розділи власних досліджень дещо перевантажені посиланнями на літературні джерела та відомостями загального порядку, які потрібно перенести в огляд літератури та матеріали і методи дослідження;

- у тексті є окремі орфографічні, стилістичні і друкарські помилки.

Вказані зауваження виправлені автором роботи в процесі рецензування. У порядку дискусії бажано почути відповідь на кілька питань:

1. Яка ваша участь в проведених ультразвукових та гістероскопічних дослідженнях ваших пацієнток?

2. Практичне застосування схеми патогенетичної профілактики спайкового процесу у жінок репродуктивного віку, було впроваджено тільки в вашій клініці?

Висновок

Дисертаційна робота Шаганова Павла Федоровича «Профілактика, діагностика та тактика лікування тазових перитонеальних спайок у жінок репродуктивного віку», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства та гінекології, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення ефективності профілактики, діагностики та лікування перитонеальних спайок органів малого тазу у жінок репродуктивного віку з трубно-перитонеальним безпліддям на тлі вивчення особливостей патогенезу злукового процесу та шляхом розробки і впровадження ефективного комплексу лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Шаганова Павла Федоровича «Профілактика, діагностика та тактика лікування тазових перитонеальних спайок у жінок репродуктивного віку», повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її автор Шаганов Павло Федорович повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Рецензент:

директор навчально-методичного
центру симуляційних методів
навчання імені Андрія Ткаченка,
професор кафедри акушерства,
гінекології та перинатології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор

Алла ВІТЮК

